

TER BESLISSING

Datum

11 januari 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.14800-42

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bijlage(n)

3

nota

Parlementair overzicht verdragen waarover onderhandeld wordt - peildatum 1 januari 2023

Aanleiding

Ingevolge artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen dient ieder kwartaal een overzicht van in onderhandeling zijnde verdragen te worden aangeboden aan de Staten-Generaal en de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met aanbieding aan het parlement van de kwartaaloverzichten van verdragen waarover onderhandeld wordt. De aanbiedingsbrieven, ter begeleiding van de lijsten 1 en 2, gaan u hierbij ter tekening toe.

Kernpunten

1. Ieder kwartaal ontvangt het parlement van u, op grond van artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, overzichten van verdragen waarover onderhandelingen lopen.
2. Hierbij treft u aan een overzicht van de verdragen in onderhandeling die nieuw op de lijst (peildatum 1 januari 2023) staan vergeleken met de vorige lijst (peildatum 1 oktober 2022) (lijst 1). Lijst 1 bevat een overzicht van de nieuwe verdragen in voorbereiding, aangevuld met de informatie over de strekking ervan.
3. Daarnaast treft u aan een overzicht van alle verdragen waarover onderhandeld wordt, inclusief de nieuwe verdragen (lijst 2) (peildatum 1 januari 2023).

Toelichting

4. De ontwerpverdragen zijn gegroepeerd per departement, per onderwerp en per land of organisatie. Ook hebben de verdragen een vast referentienummer. Het totale aantal verdragen is vermeld aan het einde van de lijst.
5. In lijst 2 zijn elf ontwerpverdragen met een sterretje aangemerkt als "politiek belangrijk". Bij politiek belangrijke verdragen wordt het parlement zo volledig mogelijk geïnformeerd over het verloop van de onderhandelingen, rekening houdend met de noodzakelijke vertrouwelijkheid bij de andere verdragspartners. Bij deze nota is een overzicht met achtergrondinformatie bij deze verdragen gevoegd.

De politiek belangrijke verdragen zijn:

1. EU verkiezing leden Europees Parlement; verordening (Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);
2. Raad van Europa (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat (Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);
3. Toetreding EU tot EVRM (Minister van Buitenlandse Zaken);
4. Wijziging van het Verdrag inzake het Energiehandvest (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister van Economische Zaken en Klimaat);
5. EU - Mercosur Associatieakkoord (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
6. EU - China Investeringsakkoord (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
7. Partnerschapsovereenkomst EU-Staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (post-Cotonou) (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
8. Exploitatie van grensoverschrijdende aardgasvelden in de Noordzee (Minister van Economische Zaken en Klimaat);
9. OESO herziening belasting multinationals (Minister van Financiën);
10. Multilateraal Verdrag inzake Rechtshulp en Uitlevering voor Internationale Misdrijven (MVRUIM) (Minister van Justitie en Veiligheid); en
11. WHO Internationaal Pandemie-instrument (Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Datum

11 januari 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.14600-42

Bijlagen:

- Aanbiedingsbrieven ter ondertekening (5x);
- Lijst 1 – nieuwe ontwerpverdragen stavaza 1 januari 2023 met strekking ervan;
- Lijst 2 – alle ontwerpverdragen stavaza 1 januari 2023;
- Overzicht met achtergrondinformatie over politiek belangrijke verdragen.

Achtergrondinformatie bij politiek belangrijke ontwerpverdragen

Peildatum 1 januari 2023

INLEIDING

Dit overzicht bevat ontwerpverdragen die op de parlementaire ontwerplijsten als politiek belangrijk zijn gemarkeerd. Dit zijn verdragen waarin vanuit het parlement interesse bestaat en waarover reeds met het parlement is gecorrespondeerd.

POLITIEK BELANGRIJKE VERDRAGEN OP PARLEMENTAIRE ONTWERPLIJSTEN

1. EU-verkiezing leden Europees Parlement (hierna: EP); verordening (BZK)

- De Akte betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het EP door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen uit 1976 is reeds meerdere keren gewijzigd. Aanleiding voor de huidige onderhandelingen in de Raad van de EU (hierna: Raad) over een herziening van de Akte vormt een voorstel van het EP van 3 mei 2022, met als doel de democratische dimensie van de verkiezing van zijn leden te versterken en hierbij de betrokkenheid van de kiezers te vergroten.
- Uiteindelijk dient de Raad het voorstel vast te stellen met eenparigheid van stemmen en goedkeuring van het EP te krijgen, waarna voor inwerkingtreding ook de goedkeuring door alle EU-lidstaten overeenkomstig hun eigen nationale procedures nodig is.
- In juni 2022 zijn in Raadsverband de eerste gesprekken gestart over de Kiesakte. Nederland heeft bij de onderhandelingen steeds geïntervenieerd conform het kabinetsstandpunt van 17 juni 2022 en de uitkomst van het debat met de Tweede Kamer op 21 juni 2022.
- Het is op dit moment onduidelijk wanneer een definitief besluit over dit initiatiefvoorstel van het EP verwacht kan worden binnen de Raad. Meerdere lidstaten hebben bezwaren ten aanzien van elementen uit het initiatiefvoorstel, waaronder de transnationale kieslijsten en de verkiezingsdag. Het voorstel voor de verkiezingsdag houdt in dat de EU-verkiezingen voor de EP-leden voor alle EU-landen op dezelfde dag plaatsvinden.

2. Raad van Europa (hierna: RvE) (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat (BZK)

- Dit (Kader)Verdrag stelt fundamentele principes en regels vast die ervoor moeten zorgen dat het ontwerp, de ontwikkeling en toepassing van kunstmatige intelligentie systemen (hierna: AI-systemen) in overeenstemming zijn met mensenrechten, democratie en de rechtsstaat.
- Het toepassingsgebied omvat zowel publieke als private aanbieders en gebruikers van AI-systemen. Het voorstel is om bepalingen op te nemen over bepaalde fundamentele beginselen, waaronder procedurele waarborgen en rechten die van toepassing zouden zijn op alle AI-systemen, ongeacht hun risiconiveau.
- Er zullen aanvullende maatregelen aan de orde zijn voor de publieke sector en AI-systemen die 'onaanvaardbare' en 'aanzienlijke' risiconiveaus opleveren en die vastgesteld zijn op basis van een risico- en effectbeoordelingsmethode.
- Gezien de overlap tussen dit verdrag en de EU-regels op het gebied van AI, zijn de EU-lidstaten het in november 2022 eens geworden over een mandaat dat de Europese Commissie (hierna: EC) een exclusief onderhandelingsmandaat geeft voor onderwerpen die binnen de EU-bevoegdheden vallen. Het is nog niet bekend om welke onderwerpen het gaat. Hier wordt in de EU nog over gediscussieerd. De onderwerpen die buiten het mandaat vallen zullen via de reguliere wijze

onderhandeld worden: door de lidstaten zelf in het Comité voor Kunstmatige intelligentie (CAI), een commissie van de Raad van Europa.

3. Associatieakkoord EU – Mercosur (BZ/BHOS)

- Op 28 juni 2019 heeft de EU met de vier Mercosur-landen Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay (hierna: Mercosur) op onderhandelaarsniveau overeenstemming bereikt over een handelsakkoord, dat het grootste onderdeel moet gaan vormen van een breder associatieakkoord. Op dit moment is het nog onduidelijk wanneer het akkoord ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de Raad.
- In 2021 heeft de EC aan EU-lidstaten om inbreng verzocht met betrekking tot mogelijke aanvullende afspraken met de Mercosur-landen over handel en duurzame ontwikkeling, die de belangrijkste zorgen van de EU over duurzaamheid (met name ontbossing) moeten adresseren. In oktober 2021 heeft Nederland gehoor gegeven aan dit verzoek van de EC. De Nederlandse inbreng is met de Kamer gedeeld.
- Recent heeft Hoge Vertegenwoordiger Borrell bevestigd dat de EU een aanvullend instrument zal voorstellen dat de gedeelde verplichtingen voor duurzaamheid specificeert. De EC heeft aangegeven dit instrument zo snel mogelijk met de lidstaten te zullen delen.
- In de ogen van de Europese dienst voor extern optreden (hierna: EDEO) biedt de verkiezingswinst van Lula in Brazilië een mogelijkheid om een impuls te geven aan de strategische relatie tussen Brazilië en de EU, inclusief het EU-Mercosur akkoord. Naar verwachting zal de nieuwe Braziliaanse regering prioriteit geven aan het akkoord, gezien het grote belang dat Lula hecht aan Latijns-Amerikaanse integratie.
- Wageningen Universiteit heeft de potentiële effecten van het Mercosur-akkoord op de Nederlandse economie, in het bijzonder op boerenhuishoudens, kwantitatief in kaart gebracht. Op 14 januari 2021 is het eindrapport naar de TK gestuurd. De conclusie is dat Nederland in bescheiden mate zal profiteren van het akkoord, inclusief de Nederlandse landbouw, al zijn er ook landbouwsectoren die licht nadelige gevolgen zullen ondervinden van het akkoord.
- De vaste commissie BHOS van de Tweede Kamer heeft een rondetafelgesprek over EU-Mercosur gepland op 9 maart 2023. Recent heeft de Tweede Kamer tweemaal gestemd over moties van Teunissen (PvdD) tegen de mogelijke 'splitsing' van het akkoord. De moties beogen te voorkomen dat het handelsdeel van het Mercosur verdrag een 'EU-only' verdrag wordt (lees: zonder de lidstaten). Alleen VVD, CDA en D66 hebben beide keren tegen gestemd. Met het oog op de motie over het EU-Mercosur akkoord (lees: Motie Ouwehand, PvdD, aangenomen op 2 juni 2020) zal het kabinet pas een positie innemen wanneer de EC de definitieve teksten voor besluitvorming voorlegt aan de Raad.

4. EU – China investeringsakkoord (BZ/BHOS)

- De *EU-China Comprehensive Agreement on Investment* (hierna: het investeringsakkoord) heeft als doel de Chinese markt beter toegankelijk te maken voor Europese investeerders, bijvoorbeeld door middel van het bewerkstelligen van toegang tot meer sectoren en een gelijkjer speelveld.
- Het principeakkoord dat op 30 december 2020 is gepresenteerd is onverwacht geaccordeerd door China, met een inspanningsverplichting om openstaande conventies van de *International Labour Organization* - onder meer tegen dwangarbeid - te ratificeren. Dit akkoord zit formeel nog in de fase van juridische opschoning en vertaling.
- Op 22 maart 2021 heeft de EU gerichte sancties aangekondigd tegen Chinese individuen en entiteiten die betrokken zijn bij de mensenrechtenschendingen in Xinjiang. China heeft hierop gereageerd door sancties op te leggen met betrekking tot Europese politici (lees: Europarlementariërs en nationale volksvertegenwoordigers), Europese instanties, en academici.

- Op 20 mei 2021 heeft het EP voor een motie gestemd waarin het uitsloot het investeringsakkoord voor inhoudelijke behandeling te agenderen zolang de sancties tegen Europese politici standhouden. Het EP heeft daarbij vermeld dat de mensenrechtensituatie in overweging zal worden genomen bij het behandelen van het investeringsakkoord, ook nadat de sancties opgeheven worden. Hiermee ligt het proces feitelijk stil.
- Formeel is de volgende fase van besluitvorming goedkeuring door de Raad en het EP. Er zal geen sprake zijn van ratificatie door de lidstaten, omdat het waarschijnlijk een *EU-only* verdrag wordt. Het investeringsakkoord bevat namelijk geen bepalingen over investeringsbescherming (in tegenstelling tot bijvoorbeeld CETA), omdat de Chinese en Europese posities hierover te ver uiteen lagen. Daarom zullen de lidstaten - onder wie Nederland - hun bestaande bilaterale investeringsbescherming behouden onder de huidige tekst van het investeringsakkoord. Verder heeft Nederland officieel nog geen positie ingenomen, omdat er nog geen definitieve tekst van het investeringsakkoord beschikbaar is.

5. Partnerschapsovereenkomst EU-Organisatie van Staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (post-Cotonou) (BZ/BHOS)

- De Cotonou-overeenkomst uit 2000 vormt de basis van het partnerschap tussen de EU, landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (hierna: ACP-landen). Het partnerschap is gericht op armoedebestrijding, het ondersteunen van duurzame economische, culturele en sociale ontwikkeling van partnerlanden en het mogelijk maken van de progressieve integratie van hun economie in de wereldeconomie. De overeenkomst zou eind februari 2020 aflopen, maar is inmiddels al vier keer verlengd (laatstelijk tot eind juni 2023).
- In september 2018 zijn de onderhandelingen met de ACP-landen gestart voor een 'post-Cotonou verdrag'. Op 3 december 2020 hebben de hoofdonderhandelaars van de EU en ACP een voorlopig politiek akkoord bereikt. Op 15 april 2021 is de tekst door de onderhandelaars geparafeerd.
- De (concept)-partnerschapsovereenkomst bestaat uit een juridisch bindend overkoepelend verdrag (*Foundation*), waarin zowel gedeelde waarden en principes worden vastgelegd als een gemeenschappelijke basis voor de relatie met de drie regio's (lees: Afrika, Caraïben en Stille Oceaan), als drie juridisch bindende regionale protocollen. Het onderhandelingsresultaat van dit verdrag is voldoende in lijn met het EU-onderhandelingsmandaat en de Nederlandse inzet.
- Op verzoek van de Raad wordt de overeenkomst een 'gemengd verdrag' (lees: zowel de ACP-landen als de EU als de EU-lidstaten worden partij). Dit is ook bij het huidige verdrag het geval. Bovendien dient het verdrag door twee derde van de ACP-landen, de EU en EU-lidstaten te worden geratificeerd om in werking te kunnen treden. Na de ondertekening zal het verdrag waarschijnlijk voor het deel waarvoor de EU exclusief bevoegd is voorlopig worden toegepast tussen de EU en ACP-landen, in afwachting van de ratificatie.
- Het is nog onduidelijk wanneer ondertekening van het verdrag zal plaatsvinden. Momenteel lijkt het te ontbreken aan de vereiste unanimiteit in de Raad om in te stemmen met het Raadsbesluit ter ondertekening en voorlopige toepassing van het verdrag, omdat één lidstaat niet akkoord kan gaan. Daarom is het concept-Raadsbesluit nog niet in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers besproken. Recent heeft het Tsjechisch voorzitterschap echter een nieuw voorstel gedeeld met de desbetreffende lidstaat. Als deze lidstaat akkoord gaat, dan zullen inhoudelijke details over het voorstel met de andere EU lidstaten worden gedeeld.

6. Verdrag inzake de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) (BZ)

- Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: EU-Hof) heeft in 2014 geoordeeld dat de Ontwerptoetredingsovereenkomst die in 2013 was uitonderhandeld met de

Raad van Europa (hierna: RvE) op een aantal punten onverenigbaar was met het EU-recht.

- Sinds 2020 worden heronderhandelingen met de RvE gevoerd om tegemoet te komen aan het advies van het EU-Hof.
- Inmiddels is een voorlopig akkoord bereikt op alle bezwaren van het EU-Hof, met uitzondering van het bezwaar van het EU-Hof ten aanzien van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB).
- NL zet zich in voor zo snel mogelijke toetreding van de EU tot het EVRM en steunt – net als de grote meerderheid van lidstaten – een interpretatieve verklaring over het GBVB als mogelijke oplossing voor het laatste openstaande bezwaar van het EU-Hof.
- Daarnaast wordt op verzoek van een aantal RvE-leden onderhandeld over enkele onderdelen van de Ontwerptoetredingsovereenkomst ten aanzien waarvan het EU-Hof géén bezwaren heeft geuit. Het gaat dan met name om de artikelen 6, 7 en 8 van de Ontwerptoetredingsovereenkomst (o.a. stemprocedures binnen het Comité van Ministers van de RvE).
- Zo snel mogelijke toetreding van de EU tot het EVRM wordt binnen de Raad (en ook door de andere EU-stellingen) breed gedragen.

7. Wijziging van het Verdrag inzake het Energiehandvest (BHOS/EZK)

- Het Energiehandvestverdrag (*Energy Charter Treaty*, hierna: ECT) is een multilateraal investeringsakkoord uit 1994, waarbij 50 staten, de EU en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (hierna: Euratom) partij zijn. Verdragspartijen worden verplicht energiedoorvoer en -investeringen onder non-discriminerende voorwaarden te faciliteren en te beschermen.
- Het ECT reflecteert niet de recente ontwikkelingen zoals beleidsinzet op klimaatbescherming en hernieuwbare energie, alsmede het hervormen van investeringsbescherming. Daarom heeft de ECT-Ministeriële Conferentie in december 2019 besloten onderhandelingen op te starten om het ECT te moderniseren. Op 24 juni 2022 zijn de onderhandelingen na 15 ronden tot een eind gekomen.
- Op 22 november 2022 stond de *Energy Charter Conference* gepland, waar de verdragspartijen zouden aangeven of ze akkoord konden gaan met de moderniseringsvoorstellen. Het is de EU niet gelukt een Raadspositie over de moderniseringsvoorstellen in te nemen. Hoewel de inzet van NL en de andere EU lidstaten die willen uittreden was om de modernisering niet tegen te houden, onthielden FRA, NL, SPA, en DUI zich in de Raad van stemming en vormden daarmee een blokkerende minderheid. Als gevolg hiervan heeft de EU de ECT-Conferentie verzocht de modernisering van de agenda te halen.
- In Nederland is de Tweede Kamer uiterst kritisch over de modernisering van het ECT. In de motie van het lid-Teunissen c.s. van 8 november 2022 werd het kabinet verzocht om in de Europese vergadering over de standpuntbepaling ten aanzien van het ECT tegen te stemmen of zich te onthouden van stemming.
- Op 24 november 2022 heeft het EP voor een resolutie gestemd waarin het EP de EU oproepen om het ECT op te zeggen.
- NL, FRA, DUI, SPA, POL, SLOV en LUX hebben aangekondigd het ECT op te willen zeggen. Het is onduidelijk wat de volgende stappen zullen zijn. De inzet van NL is om een gecoördineerde EU-uittreding te bewerkstelligen.
- De Kamer is van deze ontwikkelingen en de Nederlandse positie op de hoogte gesteld in een beantwoording op Kamervragen (15 november 2022), in een reactie voor een schriftelijk overleg (24 november 2022) en in een Kamerbrief (2 december 2022).

8. Verdrag betreffende de exploitatie van grensoverschrijdende aardgasvelden in de Noordzee (EZK)

- Dit betreft een verdrag met Duitsland over samenwerking op het gebied van exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen (aardgas) ten aanzien van projecten in de territoriale zee tussen 3 en 12 zeemijlen. Dat betreft in eerste instantie het N05-A-veld, maar er zijn ook andere, aangrenzende gasvelden die grensoverschrijdend zijn. Het gasveld N05-A ligt aan beide zijden van de lijn die overeengekomen is in het op 24 oktober 2014 op de Eems gesloten Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende het gebruik en beheer van de territoriale zee van 3 tot 12 zeemijlen (*Trb.* 2014, 182). Inmiddels hebben er diverse onderhandelingsrondes plaatsgevonden. Het verdrag is noodzakelijk, omdat er tussen Nederland en Duitsland verschil van inzicht bestaat over de toepassing van al bestaande verdragen tussen beide landen die regelingen bevatten voor de winning van delfstoffen op het continentaal plat. Dit verschil van inzicht houdt verband met het ontbreken van overeenstemming tussen Nederland en Duitsland over de zijwaartse afbakening van de territoriale zee van beide landen.
- Het verdrag heeft als primair doel een regeling te treffen voor de gezamenlijke exploitatie van grensoverschrijdende aardgasvelden en de verdeling van de daaruit voortvloeiende hoeveelheden gewonnen aardgas, kosten en opbrengsten.
- Verder worden er in het verdrag aanvullende afspraken gemaakt over samenwerking tussen Nederlandse en Duitse toezichthouders overeenkomstig verdragen betreffende informatievoorziening en grensoverschrijdende milieueffecten. Deze verdragen zijn: het op 25 juni 1998 in Aarhus gesloten Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (*Trb.* 1998, 289 en *Trb.* 2001, 73) en het op 25 februari 1991 in Espoo gesloten Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (*Trb.* 1991, 104 en *Trb.* 1991, 174).
- Het uitgangspunt blijft dat ten westen van de voornoemde lijn uitsluitend het recht van Nederland van toepassing zal zijn, en ten oosten van de lijn uitsluitend het recht van Duitsland.

9. Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (hierna: OESO) herziening belasting multinationals (FIN)

- Op initiatief van de OESO hebben de 137 landen van het *Inclusive Framework* (hierna: IF) zich gecommitteerd aan een herziening van de belastingheffing van (zeer winstgevende) multinationals. Deze herziening bestaat uit twee pijlers.
- Pijler 1 wijzigt de verdeling van heffingsrechten tussen landen wat betreft de belastingheffing over de winst van de circa honderd grootste en meest winstgevende multinationals, waaronder grote digitale bedrijven, door meer heffingsrechten toe te delen aan de 'marktlanden'. De afspraken van deze pijler worden uitgewerkt in een *Multilateral Convention* (hierna: MLC), waarin onder meer wordt geregeld dat deze afspraken voorgaan op de bestaande verdeling van heffingsrechten in belastingverdragen. Het tijdpad voor deze MLC is herzien en de ondertekening is nu beoogd voor halverwege 2023.
- Pijler 2 bevat afspraken over een wereldwijd minimumniveau van belastingheffing bij multinationals. Deze afspraken betreffen hoofdzakelijk aanpassingen in nationaal belastingrecht, en niet zozeer aanpassing van verdragen. Hiervoor is binnen de EU al een richtlijnvoorstel gepubliceerd, maar dit voorstel is nog niet aangenomen. Er wordt een *Multilateral Instrument* (hierna: MLI) voorbereid voor een onderdeel van pijler 2, om ervoor te zorgen dat betalingen die worden gedaan vanuit ontwikkelingslanden voldoende kunnen worden belast zonder dat belastingverdragen hieraan in de weg staan. Vooralsnog is het onduidelijk of het noodzakelijk is dat alle IF-landen (en Nederland) dit MLI ondertekenen, of alleen de landen die de ontvangers van deze betalingen onvoldoende belasten.
- De Tweede Kamer heeft interesse getoond in dit IF-project en wordt om die reden door de staatssecretaris Fiscaliteit & Belastingdienst nauw geïnformeerd over de

onderhandelingen en voortgang met betrekking tot beide pijlers. De Tweede Kamer heeft hierover op 8 november 2022 nog een brief ontvangen.

10. Multilateraal Verdrag inzake rechtshulp en uitlevering voor internationale misdrijven (hierna: MVRUIM) (J&V)

- MVRUIM heeft als doel de nationale opsporing en vervolging van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid, oorlogsmisdrijven en andere internationale misdrijven te verbeteren, door de (internationaal juridische) samenwerking tussen staten te vergemakkelijken. Bestaande verdragen bieden in dat opzicht een verouderd en onvolledig kader voor samenwerking, waardoor politie en het OM niet altijd adequaat kunnen opsporen en vervolgen. Het OM is dan ook groot voorstander van nauwe betrokkenheid bij MVRUIM.
- Nederland is sinds 2011 de drijvende kracht achter de totstandkoming van MVRUIM. Inmiddels deelt Nederland deze voortrekkersrol met vijf andere landen, zijnde: Argentinië, België, Mongolië, Senegal en Slovenië. 77 landen hebben hun steun uitgesproken voor MVRUIM en mogen hierdoor actief deelnemen aan de consultaties en (voorbereidende) conferenties.
- De voorbereidende besprekingen zijn afgerond en de conceptverdragstekst is gedeeld met alle steunende staten. Het concept zal de basis vormen voor onderhandelingen tijdens de diplomatieke conferentie van 15-26 mei 2023 in Ljubljana, Slovenië. Niet-steunende landen zullen te zijner tijd als waarnemer mogen deelnemen aan deze conferentie.
- Op 14 december 2022 heeft een laatste kopgroepbespreking plaatsgevonden in Ljubljana. Bij deze bespreking stond de voorbereiding voor de diplomatieke conferentie centraal. De uitnodigingen voor de diplomatieke conferentie zullen in januari 2023 worden verstuurd en de *démarches* worden dan gestart.

11. WHO Internationaal Pandemie-instrument (VWS)

- Op 1 december 2021 hebben de leden van de *World Health Organization* (hierna: WHO) gezamenlijk overeenstemming bereikt over het starten van onderhandelingen over de totstandkoming van een internationaal instrument met betrekking tot pandemische preventie, paraatheid en respons.
- Onderwerpen die in het pandemie-instrument opgenomen zouden kunnen worden, zijn onder meer een *One Health*-aanpak, eerlijke toegang tot medicijnen, vaccins en medische hulpmiddelen en het delen van data en materialen.
- Eind juli 2022 zijn de eerste contouren van het pandemie-instrument in kaart gebracht. Verder zijn de WHO-lidstaten overeengekomen dat ze zullen werken aan het sluiten van een juridisch bindende internationale overeenkomst. De planning is dat de onderhandelingen in februari 2023 aanvangen, na afstemming met de regionale WHO-comités, informele, gerichte consultaties met experts en openbare hoorzittingen. Het streven is om het instrument in mei 2024 aan te laten nemen door de *World Health Assembly*.